

THE WORLD SUMMIT
OF COMMITTEES
FOR FUTURE 2022

13 OCTOBER | HELSINKI | FINLAND

STRAND:

**MAAILMAN TULEVAISUUS-
VALIOKUNNAT ALOITTAVAT
SÄÄNNÖLLISEN YHTEISTYÖN** SID. 7

HAMMAS-
PROTEESIT
*Erikoishammas-
teknikolta*
• uudet kokoproteesit
• ottivistys ja korjaus jopa odotassa!

Solta ja varaa aikasi!

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5

ALUEEN
HAMMAS

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

20 v.
alalla

RINGMÄRKTA TRANOR

Två tranor gick och plockade spöllsäd på en åker i Lappfors i Pedersöre.

Storspoven stod vakt på en snökant i den vårliga aprildagen.

De tre tranorna på Heide i Lappfors i början av maj månad detta år.

De gamla uthusen var väderbitna och mörka av ålder.

Härömdagen kom ett meddelande från Ringmärkningsbyrån i Helsingfors om en ringmärkt trana som ja sett på våren i maj månad i Lappfors i Pedersöre. Nu hade tranan setts på Söderfjärden under tranornas stora höstsamling alldeles i början av oktober månad, och observationen hade sänts in med alla nödvändiga uppgifter. Men så var också personen som observerat den ringmärkta tranan själv ringmärkare.

Till skillnad från vanligt ringmärkta fåglar som får en metallring på ena benet, var Lappfors tranan som nu setts på Söderfjärden ringmärkt med färgringar som lätt går att observera och avläsa i fält. Har man en kamera till hands kan man även fotografera färgringarna eller hela fågeln tillsammans med färgringarna. Till och med en mobiltelefon duger gott

Färgringarna syns bra och är lätt att läsa av och även fotografera.

Trots det stora avståndet och oskarpa bilder gick det att läsa av ringarnas färgkombinationer.

till det om fågeln råkar vara på närmare håll. Många mobiltelefoner är försedda med förvänansvärt bra kameror och ger utmärkta bilder, både personporträtt och landskapsbilder.

När jag såg den ringmärkta tranan i Lappfors på Heide var jag på hemväg efter ett fotojobb i Pedersöre. Samma dag, den 10 maj, hade en veckas envis vårykla jagats på flykten av sydliga vindar som svepte in över Österbotten och famnade landskapet i en ljuvlig försommarvärme. Över allt blommade vide och sälgar och björkarna grönskade i all hast under dagens lopp. De varma vindarna hade förlöst landskapet ur stelfrusen våttillvaro och hämtade nu med sig ivrigt sjungande lövsångare och flugsnappare.

Jag valde Lappforsvägen hemåt till Haapajärvi och njöt i fulla drag av det grönskande landskapet. Lövsprickningstiden är ju en tid då allt händer i ett snabbt tempo när värmen en gång tar över och vårens tillbakahållna liv sprider sig som en löpeld genom markerna.

I Heide fick jag syn på tre tranor som gick och plockade ätbart åt sig på en grönskande vallodling. I bakgrunden stod två gamla uthusbyggnader som mörknat av ålder men som räddats undan förgångelsen av plåttak för rätt så många år sedan. När jag passerade tranorna såg jag skymten av färgringar på den ena tranans ben, slog genast på bromsarna och backade tillbaka i jämnhöjd med tranorna. Det gillade inte tranorna som drog undan från vägen, bort mot de väderbitna uthusen.

Men majdagen var molnfri och soligt ljus så det var inget större besvärt att kolla in färgringarna och fotografera dem. På höger ben bildade de tre ringarna färgkombinationen vit-röd-brun och på vänster ben färgkombinationen gul-röd-gul. Ringarna väger tillsammans kanske hundra gram och stör inte tranans vardag på något sätt. En fullvuxen trana väger mellan fyra och halvt och sju kilo. Men ringarna ger många värdefulla uppgifter om tranans liv och leverne under många år. Uppehållsort under sommaren, rastplatserna under vårens och höstens flyttresor och vintertillhållen är de viktiga uppgifter som observationerna ger. Och givetvis även fågelns ålder vid de olika tillfällena.

Alla som skickar in uppgifter om ringmärkta fåglar till Ringmärkningsbyrån får så småningom ett svarsmeddelande med uppgifter om ringmärkningsplats och datum, ringmärkare, avstånd från ringmärk-

ningsplatsen till observationsplatsen och tiden som förflutit sedan ringmärkningen skett. När det gäller färgringmärkta fåglar som fortfar att leva och som observerats på flera platser och under olika år innehåller meddelandet från Ringmärkningsbyrån alla tidigare observationer – och det brukar være en högst intressant läsning.

Lappfors tranan ringmärktes som halvvuxen unge den 18 juli 2018 av ringmärkaren Janos Konyhas från Jakobstad, bara tio kilometer från den plats där jag såg den i maj 2022, tre år, 9 månader och 23 dagar senare.

Sin första vinter hade tranan tillbringat i Zaragoza i Spanien tillsammans med sina föräldrar, efter en höstvisit i Györ-Sopron i Ungern. Även följande vinter observerades den ringmärkta tranan i Zaragoza men sedan flyttade den över till spanska Badajoz de följande vintrarna. Under sina årliga flyttresor har Lappfors tranan även observerats i Frankrike och Tyskland, och dessutom i Kronoby i slutet av juli månad 2022.

Höstens färsk obseration av Lappfors tranan på Söderfjärden är en helt ny observationsplats för den här tranan, men inte förvänansvärd med tanke på alla de tusentals tranor som samlas på Söderfjärden varje höst. Det finns säkert många färgringmärkta tranor på Söderfjärden under hösten men att hitta dem är som att söka en nål i en höystack.

Märkligt nog råkade jag få syn på två färgringmärkta tranor senaste vår, båda två i Pedersöre kommun. Den andra, eller med rätta den första, tranan vistades på en åker i Lepplax intill Riksåttan. Jag var på väg söderut den 18 april då ett trampar kom i sikte intill vägen. Den ena var färgringmärkt, det var honan i tranparet som tydligt var hemmastadt i Lepplax och snart skulle inleda årets häckning.

Till all lycka fanns en busshållplats att parkera på bredvid åkern där tranorna gick och plockade spillsäd från i fjol. Avståndet var stort till tranorna och gjorde de inzoomade närbilderna på färgringarna otydliga men det gick bra i alla fall att avläsa de olika färgerna. Höger ben: röd-svart-gul och vänster ben: gul-gul-gul. Varje trana som färgringmärks på detta sätt får en egen kombination av färger som ingen annan trana har och kan därmed alltid bestämmas till en och samma fågel.

Den ringmärkta tranan var nästan elva år gammal och hade ringmärkts 13 kilometer från observationsplatsen av

Pehr-Erik Andersson i Jabostad. Putte Andersson är Finlands främsta ringmärkare när det gäller tranor. Under åren 1973-2007 ringmärktes totalt 1 221 tranungar i Finland, var tredje ringmärkt tranunge ringmärktes av Putte Andersson under den ovannämnda tidsperioden. Vilket anmärkningsvärt ringmärkningsresultat av en och samma ringmärkare!

Det var förstås glädjande för mig att just en av Putte Anderssons ringmärkta tranor blev min första observation av en färgringmärkt trana. Under sina nästan elva levnadsår har Lepplax tranan observerats många gånger, framför allt då i Brandenburg i Tyskland där tranan vistats både höst och vinter under många år. I Frankrike har den visat sig på fyra olika orter, i Haute-Marne, Aube, Landes och Nievre – och tre gånger har den observerats i Zaragoza i Spanien de två senaste åren 2020 och 2021. Tydligt är Zaragoza ett bra övervintringsområde för nordiska tranor.

I Finland har Lepplax tranan observerats i Kumo, Karleby, Kronoby och Pedersöre. Prickar man in alla observationer på den leplaxa tranan på en europakarta visar sig ett intressant mönster på en enda tranas livscykel under olika årstider. Kommer Lepplax tranan månne att utsträcka sina flyttresor ända till Nord-Afrika där några återfynd gjorts av i Finland ringmärkta tranor? Och hur länge kommer Lepplax tranan att leva? Det finns många intressanta frågor som den här tranhonan ännu kan ge svar på.

En fråga är med stor säkerhet besvarad och det är frågan om hemortstroheten. Som elvaårig är tranhonan mitt uppe i livet med häckning varje sommar i Lepplax i Pedersöre. Även den betydligt yngre Lappfors tranan observerades förra våren bara några kilometer från sin uppväxtort och ringmärkningsplats. Det visar att tranor gärna håller sig till hemorten under sitt vuxna liv, kanske framför allt då tranhonorna medan hanarna som de slår sig i lag med kan vara uppväxta på helt andra orter. Här spelar förstas även slumpen in under tranornas förlovningstid; sker förlovningen på övervintringsplatserna långt hemifrån i lag med tusentals främmande tranor, på en vårlig rastplats i Österbotten med österbottniska tranor eller på hemmaplan under sommarens ungdomsår med tranor från samma by?

Text och foto: Hans Hästbacka

V 49

5.12 MÅNDAG/MAANANTAI:

6.12 TISDAG/TIISTAI:

**STÄNGT
SULJETTU**

**STÄNGT
SULJETTU**

V 50

12.12 MÅNDAG/MAANANTAI:

Turskan selkäfilettä tomaatti-basilikakastikkeella ja Laihian lohkoperunoita L,G.

Ryggfile av torsk med tomat-basilikasås och klyftpotatis från Laihela L,G

Savustettua Björkens:sin porsaanfilettä punaviinikastikkeella ja laihian lohkoperunoita M,G Rökt grisfile från Björkens med rödvinssås och klyftpotatis från Laihela M,G

Kasvisrisotto pestotomaatilla L,G,V

Vegerisotto med pestotomat L,G,V

Bock's lounasburger ja yrtilohkoperunaa L,G

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,G

13.12 TISDAG/TIISTAI:

Kampelarullia sitruskastikkeella ja perunamuusia L,G Flundrarullader med citrussås och potatismos L,G

Panimomestarin porsaanlihakastikkeella ja perunamuusia L,G Bryggmästarens köttsås av gris med potatismos L,G

Kasvisrisotto pestotomaatilla L,G,V

Vegerisotto med pestotomat L,G,V

Bock's lounasburger ja yrtilohkoperunaa L,G

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,G

7.12 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Lämmin savustettua merenkurkun lohta rapukastikkeella ja perunamuusia L,G Varmrökt lax från kvarken med räksås och potatismos. L,G

Juustokuorutettua uunimakarraa ja maustekurkkua sekä perunamuusia L,G Ostgratinerad ugnskorv med kryddgurka och potatismos L,G Kasvis lasagne L Vegetarisk lasagne L

Bock's lounasburger ja yrtilohkoperunaa L,G

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,G

8.12 TORSDAG/TORSTAI:

Huulostettuja silakkapihvää Raippaluodosta ja ruskistettua voita sekä krossattua perunaa L Grillade strömmingsbiffar från Replot med brynt smör och krossad potatis L

Pitkänähaudutettua poršasta Isostakyröstä punaviinikastikkeella ja krossattua perunaa L,G Långkokt gris från Storkyro med rödvinssås och krossad potatis L,G

Kasvis lasagne L

Vegetarisk lasagne L

Bock's lounasburger ja yrtilohkoperunaa L,G

Bock's lunchburger med örtklyftpotati L,G

9.12 FREDAG/PERJANTAI:

Alvenfileitä lähivesiltää ja hummerikastiketta sekä Laihian lohkoperunoita L,G Abborrfleér med hummersås och klyftpotatis från Laihela L,G

Keittömestarin härkää pipurikermakastikkeella sekä Laihian lohkoperunoita L,G

Köksmästarens oxe med pepparsås och klyftpotatis från Laihela L,G

Kasvis lasagne L

Vegetarisk lasagne L

Bock's lounasburger ja yrtilohkoperunaa L,G

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,G

LUNCH / LOUNAS 12,00 €, LAPSET/BARN (4-12 V 6€)[0-4V 0€] SIS. JÄÄTELÖ/GLASS
BOCK' LOUNASBURGER BEEF/VEGE & YRTILOHKOPERUNAT 14,00€/ BOCK' S LUNCHBURGARE
NÖTKÖTT/VEGETARISK & ÖRTKLYFTPOTATIS 14,00 €

LUNCHEN INKLUDERAR EN VARIERAD SALLADBUFFÉ & VARM HUVUDRÄTT OCH WASA KAFFE/TE, KEX
LOUNAS SISÄLTÄÄ MONIPUOLISEN SALAATTIBUFFETIN & LÄMPIMÄN PÄÄRUUAN JA WASAKAHVI/
TEE, KEKSEJÄ

SINGER EVA JUKI **BERNINA[®]** **brother** **PFAFF**
Husqvarna **VIKING[®]**

Myynti ja huolto
Försäljning och service

HALONEN

Tammipiha-Ekgården
 ☎ 045 6566 659
www.halonen.com

CO-WORKING SPACES AT WASA INNOVATION CENTER

WIC is a hub
thriving on discussions, problem solving, and exchanging ideas.

JANNE PERTTU
050 473 4444,
janne.perttu@wic.fi

Get acquainted to the Mexican kitchen

THE MEXICAN CUISINE, OUR LEGACY TO THE WORLD.

Mexican cuisine is a cultural system that goes far beyond merely nutritional, food or gastronomic aspects, since it is involved in religiosity, rituals and traditions from centuries, sometimes millennia, and continue in force in the XXI century. It is a cultural phenomenon that occurs hand in hand with the life cycle and of course with the agricultural cycle, prominently in the most relevant moments such as birth and death, sowing and harvesting. Mexican food is a matrix of ancient knowledge enriched in different stages of miscegenation that survive today not only in the furrows and in the milpas*, in the kitchens and on the tables, but also in some way in temples and cemeteries, in cradles, altars and tombs, in prayers and customs of the people, whether indigenous or not. Our cuisine is a cultural ensemble that becomes the axis of community and family uses and practices.

Mexican cuisine is a factor of family and social cohesion among all strata of the population. It is one of the most powerful elements of national identity.

All this refers to the sacred book of the Mayans, the Popol Vuh, where it is recorded that the Mesoamerican man was created by the gods based on corn:

only corn dough entered the flesh of our parents. In the Chimalpopoca Codex, the fundamental coincidence of the Aztec tradition with the Mayan is observed: Corn, divine grain, was the food that the gods kept in the center of Tonacatepetl. (the hill of our flesh)

The basis of the system is founded on corn, beans and chili. Native ingredients such as varieties of tomatoes, squashes, avocados, cocoa and vanilla augment the basic staples. Mexican cuisine is elaborate and symbol-laden, with everyday tortillas and tamales**, both made from corn, forming an integral part of Day of the Dead offerings

* (rotating swidden fields of corn and other crops) and chinampas (man-made farming islets in lake areas)

** The word "tamale" comes from the Nahuatl word "tamalli," meaning 'wrapped.' Mexico has more than 500 types of tamales.

Mexico is the center of diversity and origin of the green tomato. It has several names such as husk tomatoes, leaf tomatoes, milpa tomatoes, tomatillos.

The green tomato has been consumed from pre-Hispanic Mexico to present day, especially to prepare sauces and dishes combined with other ingredients such

as chili, corn. It contains vitamins and minerals such as vitamin C and niacin, calcium and phosphorous.

One of the typical dishes in Mexican cuisine is Pork in Green Sauce with potatoes, it is very easy and quick to prepare. This dish consists of cooking pork inside a green tomato sauce with chili.

PORK IN GREEN SAUCE WITH POTATOES

INGREDIENTS

1 kg. pork, solid in pieces and cooked
1 tomatillo can Carey
1/4 onion
1 head of garlic plus 2 cloves
2 or 3 serrano (or jalapeno) chilies
spoonful of salt
ground black pepper
1 chicken bouillon
4 medium potatoes
1 tablespoon of oil
1 bunch of chopped coriander

PROCEDURE

- Put the pork meat in a heavy stock pot and fill with water to cover the meat. Add salt, chicken bouillon, unpeeled head of garlic, and onion. Bring it to boil. Cover the pot and reduce heat. Cook until meat is well cooked.

- While pork is cooking cut potatoes into 1-inch pieces and boil them, for 10 minutes over low heat (they should not be overcooked!), remove them from water.

- Grind Carey Green sauce (can) in a blender add two cloves of garlic, half a medium onion, ground pepper, and serrano chilies (or jalapenos chilies) according to taste.

- In a medium saucepan, heat a tablespoon of oil, add the green sauce, stirring constantly gently, two cups of the pork broth and salt to taste, lower the heat, add potatoes and meat. Turn heat off, add bunch of coriander and mix it gently.

- Serve warm with rice, black beans and corn tortillas.

Leticia Paulin
capeverde_2@hotmail.com

Puh. 044 97 55515

17.12 KLO/KL
11-16

TOM BLOM
KRÅKSKOGBAGAREN
PIKKU AASI PUPPET THEATRE
ZIP PARK WAFFLE STATION
OVER 40 LOCAL PRODUCERS

HAY
MARKET

Bock's Corner Brewery, Vaasa
www.bockscornerbrewery.com
Ira Mikkonen, +358 50 505 3507
ira.mikkonen@bcv.fi

Maailmankokousta johti Suomen eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja, vaasalainen kansanedustaja Joakim Strand.

Världskongressen leddes av ordföranden för Finlands riksdags framtidsutskott, österbottniska riksdagsledamoten Joakim Strand.

MAAILMAN TULEVAISUUSVALIOUNKNAT ALOITTAVAT SÄÄNNÖLLISEN YHTEISTYÖN

Lokakuussa (12.–13.10.) pidetty kaksipäiväinen Tulevaisuusvaliokuntien maailmankokous (The World Summit of the Committees of the Future) kokosi ensimmäistä kertaa yhteen eri parlamenteissa tulevaisuuskysymysten käsitteilystä vastaavia valiokuntia. Kokoukseen osallistuivat Suomen lisäksi valiokunnat Chilen, Filippiinien, Islannin, Itävallan, Kanadan, Liettuan, Paraguayn, Puolan, Thaimaan, Uruguayn, Viron ja Vietnamin parlamenteista.

Maailmankokoukseen osallistuneet valiokunnat toteavat yhteisessä julkilausumassaan (Joint Statement), että nyt käynnistyneestä kansainvälistä parlamentarisesta tulevaisuusvuoropuhelusta tulee jatkuva.

Maailmankokouksen tavoitteena oli tutustuttaa eri maiden tulevaisuusvaliokunnat toisiinsa ja tunnistaa aiheita, joita valiokunnat haluavat yhdessä pohtia. Omissa puheenvuoroissaan eri parlamenttien valiokunnat nostivat esiin tärkeinä pitämään teemoja, kuten demokratian tulevaisuus, nuorten tulevaisusko, tekoälyn tulevaisuus, teknologian mahdollisuudet oikeudenmukaisessa vihreässä siirtymässä ja tasa-arvoisen tulevaisuuden edistäminen. Lisäksi valiokunnat keskustelivat siitä, millä periaatteilla tapaamisia jatketaan. Joint Statement päätettiin myös lähettää maailman kaikkiin parlamenteihin, jotta mahdollisimman moniin niistä perustettaihin tulevaisuusvaliokunta. Kokouksessa todettiin, että esimerkiksi Afrikan maiden parlamenteissa ei ole vielä tulevaisuusvaliokuntia.

Maailmankokous on ollut valiokunnan kaikkien aikojen suurin ponnistus kansainväisen tulevaisuuspolitiikan edistämisenä.

Kokousta isännöivä Suomen tulevaisuusvaliokunta oli perustettessa (1993) maailman ensimmäinen tulevaisuuspolitiikkaa käsittelevä parlamentaarinen valiokunta. Myöhemmin tulevaisuusvaliokunta on perustettu muihinkin parlamenteihin.

Joakim Strand

ENIGHET OM FORTSATT SAMARBETE DÅ PARLAMENTARIKER FRÅN HELA VÄRLDEN MÖTTES I FINLAND FÖR FRAMTIDSUTSKOTTENS FÖRSTA VÄRLDSKONGRESS

Framtidsutskottens världskongress (The World Summit of the Committees of the Future) samlade för första gången olika parlaments utskott, som behandlar framtidsfrågor. Världskongressen ordnades i Finlands riksdag den 12–13.10.2022.

Målet med kongressen var att föra samman framtidsutskott från olika länder och finna ämnen utskotten vill behandla tillsammans. I sina anföranden tog utskotten upp teman de anser viktiga, såsom teknologiska möjligheter för att gynna miljövänlighet och jämställdhet, digital ekonomi och utnyttjande av algoritmer för behov inom övernationell reglering samt betydelsen av parlamentariskt samarbete för förutseende beslutsfattande och utmaningar med hållbarhet. Frågorna Finlands framtidsutskott tog upp gällde jordens ändliga naturresurser och teknologisk utveckling, framtiden för algoritmbaserad kommunikation, mänskligheten år 2022 samt medborgarnas framtidsfärdigheter och betydelsen av hopp och tillit för samhällelig utveckling.

Värden för världskongressen, Finlands framtidsutskott, var vid tiden för sitt grundande (år 1993) världens första parlamentariska utskott som behandlade framtidspolitik. Sedermera har framtidsutskott grundats i flera andra parlament. I kongressen deltar framtidsutskott från parlamenteen i Chile, Filippinerna, Island, Litauen, Paraguay och Uruguay. Dessutom deltar följande länder vars parlamentsutskott också behandlar framtidsfrågor: Österrike, Kanada, Polen, Thailand, Estland och Vietnam. Ett mål för världskongressen är också att sporra till grundandet av nya framtidsutskott.

Man kom överens om att världskongressen bildar ett internationellt parlamentariskt framtidsforum, som för samman de utskott som i sina parlament har mandat att behandla frågor i ett långt perspektiv. Ju snabbare olika kriser uppstår runt världen, desto viktigare är det att skapa förutsättningar för gemensam dialog.

Joakim Strand

AVARUUUSTIEDE AVAUTUU SUURESTI KAIKILLE!

SPACE NEWS

Sponsored Post
The next and most profound industrial revolution in human history is underway in Low Earth Orbit
by Tom Vice - Sierra Space CEO — November 21, 2022

Aikaisemmin avaruustiede ja siihen osallistuminen on vaatinut hulvataonta erikoisosamista. Nyt tästä osaa misalueesta on nopeassa tahdissa kehittymässä mahdollisuus jokaiselle Matti Meikäläiselle harrastaa, ahertaa ja löytää joko työpaikan tai busineksen.

Alueita josta valita on monta: matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa, mekaanikkaa, materiaalitiedettä, hiukkasfysiikkaa, laiterakentamista, testausta, observointia, dataa, analytiikkaa, ohjausta, laukaisu ja säätötekniikkaa ym ym.

Yksi todella merkittävä vallankumous tulee ns LEO taloudesta: matalana kiertävien satelliittien mahdollisuudesta ratkaista maanpäällisiä ongelmia.

Ns matalalla lentävistä satelliiteistä on syntymässä räjähtävä busines. Ensinnäkin niiden laukaisu on suhteellisen edullista ja ei liian vaikeata. Niinpä Kirunasta pohjois Ruotsissa on tulossa Euroopan johtava piensatelliittien laukaisupaikka. Valinta johtuu paljolti valosaasteen määrään ja muiden luonnonolosuhteiden optimaalisten arvojen takia.

Lisäksi piensatelliitit ovat edullisia rakentaa. Koko voi olla maitopurkin kokoinen. Näin on esimerkiksi Kvarken satelliitin kohdalla.

Uudet mullistavat teknologiat kuten ionimoottorit ym kutis-taa ohjausmoottoreiden kokoa millimetriksi kun aikaisemman teknologian osalta piti laskea sentimetrejä.

Lisäksi kamerat ja vastaanottimet voivat kerätä reaalialjassa data ja lähettää ne reaalialjassa takaisin keskuksiin maan päällä. Aikaviive on tuhannesosa sekuntia.

Kun satelliittejä on satojatuhsia saadaan käsittämätön määrä data joka voi ohjata liikennettä, maataloutta, logistiikkaa, prosesseja maan päällä kaukana toisistaan ja jopa estää onnettomuksien syntyä.

Satelliiteissä voi myös tutkia ja rakentaa molekyylejä biotalouteen ja terveydenhoitoon. Voidaan selvittää bakteerittomassa ja lähes painovoimattomassa tilassa reaktioita ja aineiden ominaisuuksia.

Peruskoulun päättäneet voivat sukeltaa maapallon "ohjaamiseen" ja kehittämiseen tietokoneen ja satelliittien datan avulla kukaan intohimonsa mukaisesti. KvarkenSat SpaceEconomy on loistava lisä merkitykselliselle elämälle seudullamme

NewScientist

SUBSCRIBE AND SAVE 77%

A miniature universe shows particles may emerge out of empty space

A first-of-its-kind experiment simulating the cosmos with ultracold potassium atoms suggests that in a curved, expanding universe pairs of particles pop up out of empty space

ALLT FLER EXPERIMENT VISAR ATT VERKLIGHETEN SOM VI LEVER I UPPSTÅR UR "INTET" DVS UR O. UR O LÄGET UPPSTÅR DEN VERKLIGHET VI SER MEN

OCKSÅ DESS ANTI-VERSION. FRÅGAN ÄR FÖRSTÅS VAR ANTI-VERSIONEN FINNS – VARFÖR VI INTE MÄRKER DEN OSV.

BOCK'S JOULULOUNAS 2022

15-16.12 JA 19-22.12 KLO 11-15.00

ALKURUOAT:

Leipävalikoima ja merisuolavasta L

Yrttistä vihersalaattia ja talon salaattikastiketta M/G

Talon perunasalaatti L/G

Tervalla maustettua punajuurta & vuohenjuusto, paahdettua mantelia l/G ja punajuurikermaa L/G

Waldorffin salaattia talon tapaan M/G

Etikkapikkeliöityjä kurkkua M/G

Kokonaisia katkarapuja M/G

Sokeri suolattua graavia lohta ja sinappi-tillikastiketta M/G

Savusiika- katkarapuskagen L/G & saaristolaisleipää L

Glögisilliä M/G

Keitettyä perunaa M/G

Konjakkipilakkia M/G

Raippaluodossa savustettua lohta M/G ja tyrnicream L/G

Napolin salami M,G

Maalaispaté ja cumberlandinkastiketta L/G

Paahdettua joulukinkkua ja talon sinppia M/G

Piparjuurella ryhditettyä paahtopaistia ja mustaherukkahyytelö M/G

ANNE.SUOMALAINEN@
BOCKSCORNERBREWERY.COM
0503777000

Panimomestarin
suositus:
TALVIOLUT

PÄÄRUOAT:

Kanelisiirappipaahdettua possun niskaa& konjakkipippurikastike L/G

Jokirapukermassa haudutettua kirjolohta L/G

Lanttulaatikkoa L/G

Porkkanalaatikkoa L/G

Haudutettua punakaalia M/G

Yrttikermaperunaa L/G

JÄLKIRUOAT:

Juustoja G, viikunahilloketta M,G ja piparkakkuja L

Jouluinen porkkanakakku& glögi-juustocream G,L

Portviinillä maustettua luumukiisseliä M,G ja kermavaahtoa L/G

Suklaakonvehteja G

Wasa kahvi&tee

40€/HLÖ

Bock's
STAND UP
Club

MIKA
EIRTOVAARA

JAPE
GRÖNROOS

ROBERT
PETTERSSON

STAND UP CLUB

La 10.12. Bock's Corner Village, Vaasa

HÄSY LIVE

DIGITALISAATIO KIIHTYY – PYSYVÄTKÖ IHMISOIKEUDET MUKANA?

Digitalisaatio vaikuttaa kaikkeen ja vauhti vain kiihtyy. Kun puhumme ihmisoikeuksista digitalisaation aikana, olemme pitkään keskittyneet informaation vapaan liikkuvuuden sekä sananvapauden kaltaisiin kysymyksiin. Toinen puoli digitaalisista ihmisoikeuksista liittyy kehitykseen, jossa erilaisia palveluita siirretään kokonaan verkkoon. Silloin esille nousee näiden palveluiden tasa-arvoinen saavutettavuus. Onko meillä jokaisella laitteet, yhteydet ja osaamisen osallistua näihin palveluihin?

Kolmas tärkeä kysymys ja huoli liittyy siihen, miten meistä kerätään anonymiä tai yksilöityä tietoa ja miten tuota tietoa hallitaan ja käytetään. Teknologoiden edistämisen ohella tärkeä tavoite on myös digitaalisten ihmisoikeuksien kehittäminen. Eurooppalaisena tavoitteena on, että digitaalisen elämän on oltava turvallista, helppoa ja perusvapuksia kunnioittavaa.

Euroopan Komissio esitti maaliskuussa 2021 digitaalisen kompassin, jossa esitetään visio ja tavoitteet digitalisaatiolle vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteiden mukaan EU:ssa tulee olla yli 20 miljoonaa tieto- ja viestintäteknologioiden asiantuntijaa ja vähintään 80 prosentilla koko väestöstä on oltava digitaaliset perustaidot.

Lähivuosina verkoyhteydet pitäisi pystyä tarjoamaan gigabitin nopeudella ja myös 5G -verkko ulotetaan kaikkialle. Uuden sukupolven puolijohteita kehitetään ja EU:n osuus niiden maailmanlaajuisesta tuotannosta kaksinkertaistetaan. Reunalaskentaa ja pilvipalveluita lisätään sekä ensimmäinen kvanttitietokone otetaan käyttöön vuoteen 2030 mennessä.

Yrityksistä 75 prosentissa otetaan käyttöön massadata, pilvipalvelut sekä tekoäly. Nopeiden kasvuyritysten kehittämiseksi lisätään rahoitusta tavoitteena nk. yksisarvisten (miljardin arvoisten

yritysten) määrän kaksinkertaistaminen. Digiteknologian käyttöaste halutaan nostaa perustasolle vähintään 90 prosentissa pk-yrityksistä.

Vuoteen 2030 mennessä kaikki keskeisistä julkisista palveluista muutetaan digitaalisiksi ja verkossa toimiviksi. Esimerkiksi kaikilla EU:ssa on oltava kohta pääsy sähköisiin potilastietoihinsa. Tavoitteena on myös, että 80 prosenttia kansalaisista alkaa käyttämään digitaalista henkilökorttia.

Ja kaikki tämä toteutetaan siten, että digi- ja kansalaisuusoikeudet turvataan. Keskiössä on ihminen ja ihmisten oikeudet, demokratian tukeminen ja vastuullinen toteutus. Valinnanvapaus, turvallisuus, teknologia ihmisiä yhdistävä näkymä eikä erottavana tekijänä, sekä osallistuvuus. Kaikkien ratkaisujen ja laitteiden valmistuksessa ja käytössä tulee myös huomioida kestävyyss ja vihreä siirtymä.

JULPAKET 1

44€

- 1 x Bock's Barrel Aged Doppelbock
2022 11% 750ml **eller**
- 1 x Bock's Barrel Aged Juniperweizenbock
2022 11% 750ml
- 2 x Bock's Tastingglas

JULPAKET 2

44€

- 1 x Bock's Doppelbock 7,5% 330ml
- 1 x Bock's Vinteröl 5,2% 330ml
- 1 x Bock's Julsill 220g
- 1 x Bock's Julsenap 100g
- 1 x Björkens Leverpaté 240g
- 1 x Björkens Rökt skinka 500g

JULPAKET 3

49€

- 1 x Bock's Doppelbock 7,5% 330ml
- 1 x Bock's Vinteröl 5,2% 330ml
- 1 x Bock's Julsill 220g
- 1 x Bock's Julsenap 100g
- 1 x Björkens Leverpaté 240g
- 1 x Björkens Rökt skinka 500g
- 1 x Viola Backs Skärgårdslimpa 850 g

JULPAKET 4

44€

- 1 x Bock's Vinteröl 5,2% 330ml
- 1 x Bock's Julmust 330ml
- 1 x Bock's Julkaffe 150g
- 1 x Skärgårdens skatter
Tomat-havtornsgelé 200g
- 1 x Aamuisa Mjuk honung 300g
- 1 x Lillkungs Biskvier (vanilj eller valfri) 200g

JULPAKET 5

46€

- 2 x Bock's Julmust 330ml
- 1 x Bock's Julkaffe 150g
- 1 x Granholms Fudge Tiramisu 150g
- 1 x Aamuisa smaksatt honung (appelsin) 170g
- 1 x Vasa Äkta Tvål Handtvål (havtorn) 300ml
- 2 x Friella Bivax ljus (röd eller valfri)

JULPAKET 6

37€

- 1 x Bock's Dunkel 4,9% 330ml
- 1 x Bock's Vinteröl 5,2% 330ml
- 1 x Bock's Julmust 330ml
- 1 x Aamuisa smaksatt honung (ros) 170g
- 1 x Vasa Äkta Tvål Handtvål (havtorn) 300ml
- 1 x Viola Backs Appelsinfröknäcke 170 g

JULPAKET 7

46€

- 2 x Bock's Julmust 330ml
- 1 x Bock's Glögg (äppel-kanel) 4,6% 750ml
- 1 x Bock's Julkaffe 150g
- 1 x Bock's Julsill 220g
- 1 x Bock's Julsenap 100g

JULPAKET 8

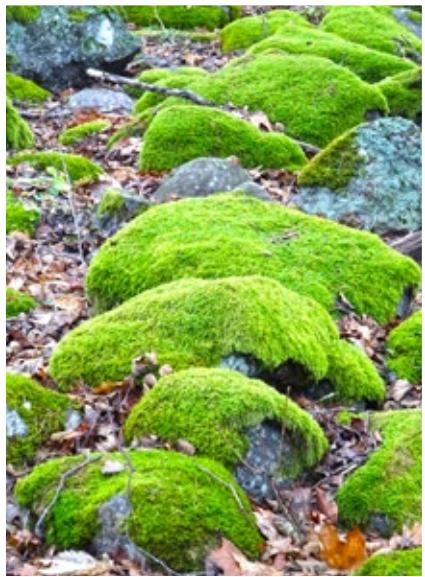
99€

- 2 x Bock's Doppelbock 7,5% 330ml
- 2 x Bock's Vinteröl 5,2% 330ml
- 2 x Bock's Guldbock 4,5% 330ml
- 2 x Bock's Cider 4,6% 330ml
- 1 x Bock's Glögg (äppel-kanel) 4,6% 750ml
- 1 x Bock's Julsill 220g
- 1 x Bock's Julsenap 100g
- 1 x Bock's Julkaffe 150g
- 1 x Björkens Rökt skinka 500g
- 1 x Aamuisa Mjuk honung 300g
- 1 x Skärgårdens skatter Tomat-havtornsgelé 200g
- 1 x Vasa Äkta Tvål Handtvål (havtorn) 300ml
- 2 x Friella Bivax ljus (röd eller valfri)

digitalbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digitalbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen mega@upc.fi

Vi publicerar varenda vecka våra läsares bilder i digitalbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Tuula Taskinen, vaasa. "Sammalpolku".

Hans-Erik Svenn, Vaasa. "Luonto rauhoittuu huurteisen iltaan Vaasan Vaskiluodossa 16.II."

Heikki Hongisto. "Enko olenki natti."

Marianne Gråbbil-Hakkola.

Esa Rönkä, Vaasa. "Pannarin henki tuli katsomaan paistajaa."

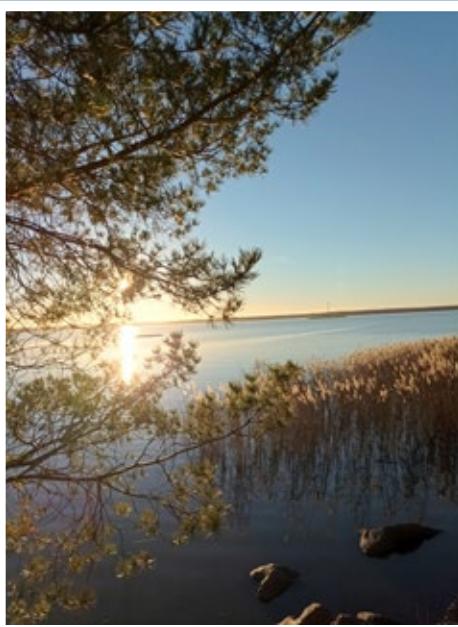
Matti Hietala, Vaasa. "Aamusydän 21.II.2022 Vaasa."

Markus Korpi. "Kierrätystä."

Christian Nylund, Vasa. "Fin solnedgång 18.II i Vasa."

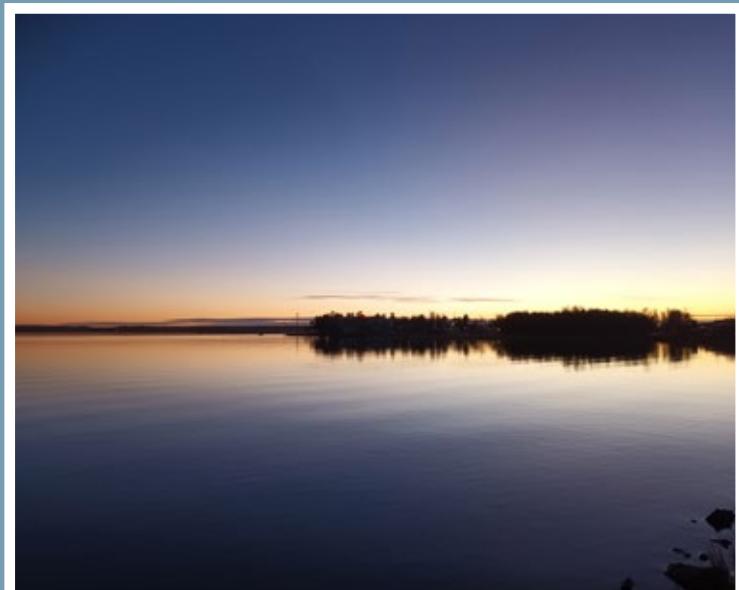
Kari Kaihovirta. "Syyskuvia Vaasan rantaa."

Pirjo Granholm. "Heijastus."

Carola Seittu. "Stormigt på Södra Stadsfjärden 29. oktober. Myrskyisää Eteläisen kaupunginselällä 29 lokakuuta."

Christer Grankull, Vaasa. "Södra stadsfjärden, Vasa 13.II. Et. kaupunginselkä Vaasa."

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007

mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan – myös mobilisti. Kampanjlösningar – även mobila.
Ilmoitushinta tekstillä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/
spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media

COMMUNICATION CENTER

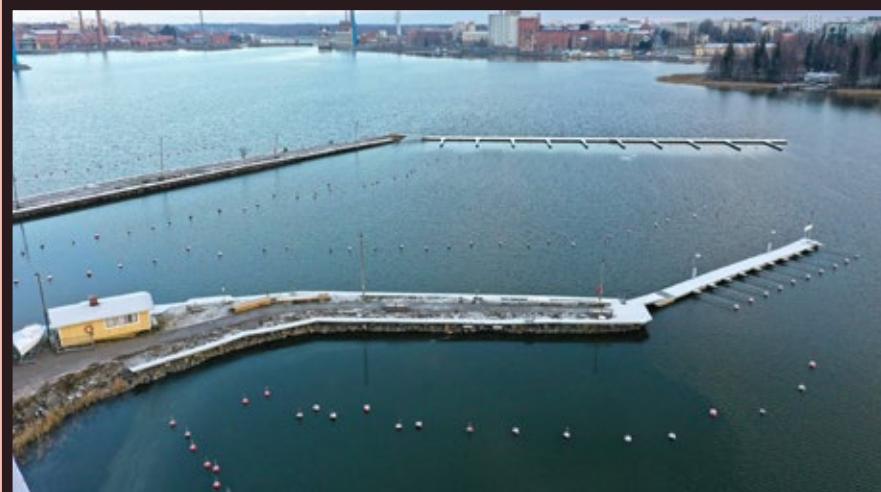
Paino / Tryck:

UPC
print

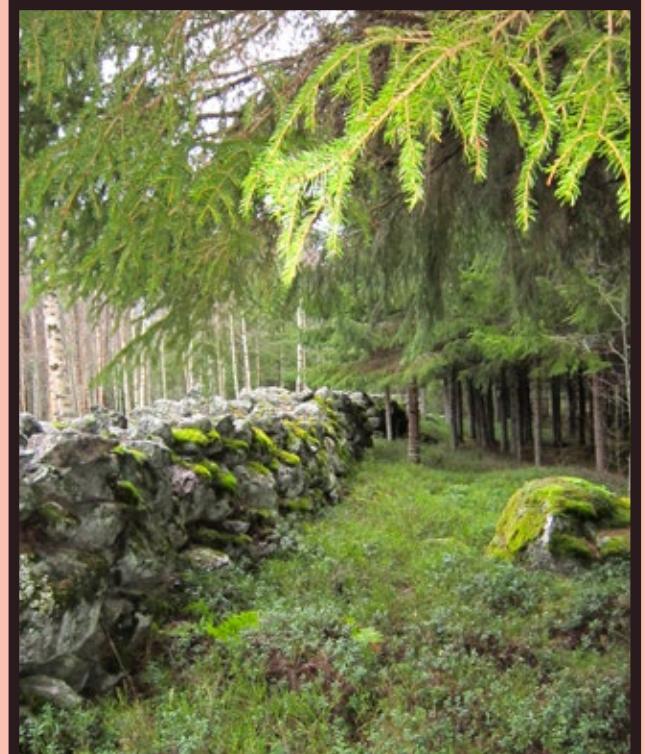
COMMUNICATION CENTER

OBSERVATEUR

▲ 20.II.2022 Joulutori
Observateur: Klaus Koivula

▲ Längs naturstigen i Åminne
Observateur: Helen Sten

▲ Jääsieniä, 21.II.2022, Vaasa.
Observateur: Matti Hietala, Vaasa

▲ Julöppning på torget i Vasa, var karusellen ett populärt besöksmål.
Observateur: Christian Nylund, Vasa

▲ Marraskuussa vielä vihertää.
Observateur: Tuula Åstrand, Mustasaari

▲ Vackert med rimfrost
Observateur: Marianne Gråbbil-Hakkola

Ota kuva ja kommentoi
Olyhyesti – max noin
100 merkkiä – tapahtumaa,
treffia, luontokemusta,
rakennelmaa, ilmiötä, ra-
kennusta, esinettä, tosiasiaa,
- joitain jolla kuva voi saada
osallisuutta aikaan. "Blog-
gaa" ja kehitä Pohjanmaata!
Lähetä kuva ja teksti
sähköpostitse osoitteeseen
mega@upc.fi, merkitse
aiheeksi "Observateur". Jo-
kaisista julkaistua kuvaa koh-
den, kerääntyy 1 piste joka
vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pis-
tettä, saa 10 euron arvoisen
lahjakortin Bocks'in kylä-
kauppana.

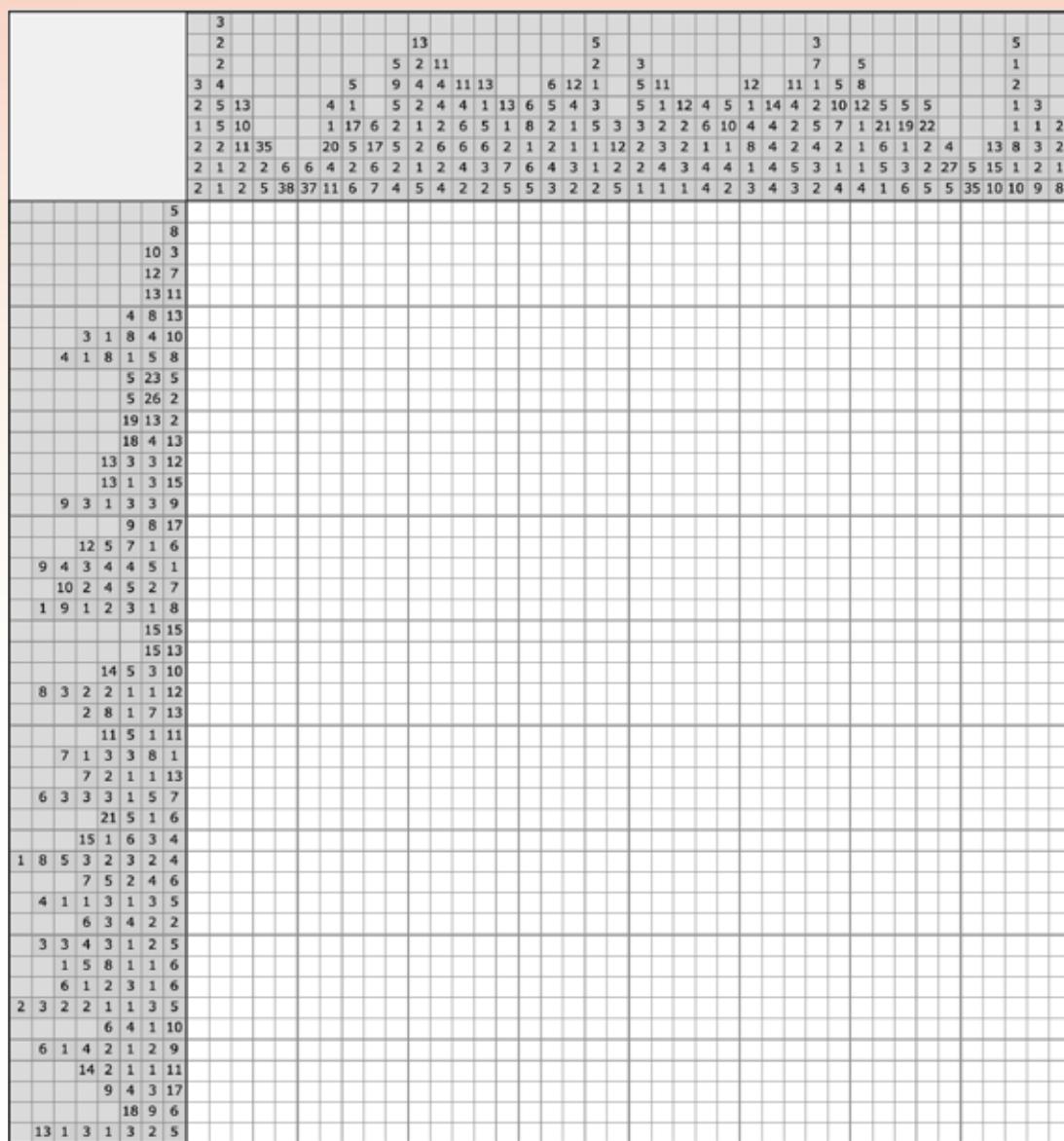

▲ Solen går ner i dimman.
Observateur: Nanny Rex, Vörå

SUDOKU - COMICS - JAPANESE PUZZLE

JAPANSKT BILDKRYSS JAPANILAINEN RISTIKKO

SUDOKU

#1

	2	5	7		3	8		
								2
7	8						5	3
5					1		7	6
2				9				4
3	9		4					8
4	1						3	5
6								
	2	5		7	4	9		

#2

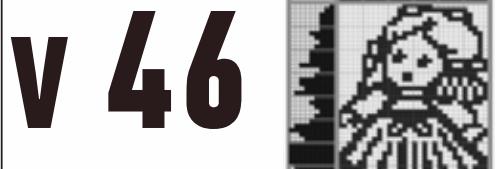
				8				
5		2	3		1			
9	2					8		
3	4		6	5				1
	7	3	9	4	2			
6			1	7		5	4	
	8				7	1		
	5		6	9		3		
			7					

#3

	1				8	2		
					2			
	8	6	5	9				4
	6	2		5				
	4	3	1		6	2	8	
		4		7	3			
8		7	2	3	4			
		5						
	2	7						5

ZITZ

NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING

BAZI & MAZI

RATKAISU / LÖSNING

#1

1	2	5	7	4	3	8	6	9
9	6	3	1	5	8	7	4	2
7	8	4	6	2	9	1	5	3
5	4	8	2	3	1	9	7	6
2	7	6	8	9	5	3	1	4
3	9	1	4	7	6	5	2	8
4	1	7	9	8	2	6	3	5
6	5	9	3	1	4	2	8	7
8	3	2	5	6	7	4	9	1

#2

1	3	6	9	7	8	4	2	5
8	5	4	2	3	6	1	9	7
7	9	2	5	4	1	6	8	3
3	4	8	6	5	2	9	7	1
5	1	7	3	9	4	2	6	8
6	2	9	8	1	7	3	5	4
9	8	3	4	2	5	7	1	6
4	7	5	1	6	9	8	3	2
2	6	1	7	8	3	5	4	9

#3

5	1	9	3	7	4	8	2	6
6	7	4	8	1	2	5	9	3
2	3	8	6	5	9	1	7	4
1	8	6	2	3	5	9	4	7
7	4	3	1	9	6	2	8	5
9	5	2	4	8	7	3	6	1
8	6	5	7	2	3	4	1	9
4	9	1	5	6	8	7	3	2
3	2	7	9	4	1	6	5	8

JULLEMONAD
FÖR HELA FAMILJEN

JULMUST

KOKO PERHEEN
JOULUINEN LIMSA

#SUPPORTYOURLOCAL

